

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

MLZS

Deadline: 16-02-2022

**Directoraat
Volksgezondheid**
Directie Sport

Ontworpen door

5.1.2e

T 070 5.1.2e
M C 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum document
3 februari 2022

Kenmerk
3318855-1024425-S

Bijlage(n)
-

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Deft	Kennismakingsgesprek KNVB
Vergaderdatum en tijd	17 februari 2022, 15.45-16.15
Vergaderplaats	webex

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

U heeft een kennismakingsgesprek met 3 bestuursleden van de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB): 5.1.2e

5.1.2e U heeft 5.1.2e al eerder gesproken over het verzoek om extra financiële steun voor de Betaald Voetbal Organisaties (BVO's). Advies is om dit overleg vooral te benutten om nader kennis te maken en mogelijk andere inhoudelijke onderwerpen te bespreken.

2 Deelnemers overleg

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

3 Te bespreken punten

1. Nadere kennismaking

Aangezien het gesprek maar een half uur duurt en het vooral om een kennismaking gaat, is er geen formele agenda. In deze nota vindt u achtergrondinformatie over een aantal gespreksonderwerpen die de KNVB heeft aangedragen en mogelijk aan bod kunnen komen.

1. Maatschappelijke betekenis van (betaald) voetbal
2. Actieplan tegen discriminatie en racisme
3. Bid WK vrouwen 2027
4. WK Qatar 2022
5. Covid-maatregelen

Directie Sport

Kenmerk
3318855-1024425-S

4 Advies en toelichting

1. Nadere kennismaking

5.1.2e

Uw mogelijke inbreng

U kunt hem vragen om in het algemeen meer te vertellen over de missie en ambities van de KNVB voor de komende jaren: wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen? En hoe zit hij de samenwerking tussen de KNVB en het ministerie van VWS hierbij? Daarnaast is het interessant om te informeren naar de belangrijkste ontwikkelingen in de internationale voetbalwereld en wat die voor implicaties hebben voor het Nederlandse voetbal.

5.1.2e

Uw mogelijke inbreng

U kunt aangeven dat 5.1.2e net als u, nog maar kort in functie is en dat u benieuwd bent hoe het haar bevalt in de wereld van het betaalde voetbal. Wat zijn haar ervaringen en waar is ze tegenaan gelopen? Het is jammer dat Covid ook het afgelopen jaar nog zo'n uitdrukkelijke stempel op het betaald voetbal heeft gezet. U kunt haar vragen welke onderwerpen ze echt wil oppakken als Covid een minder prominente rol gaat spelen.

5.1.2e

Uw mogelijke inbreng

U kunt hem vragen naar de ontwikkelingen in het amateur- en vrouwenvoetbal. Met betrekking tot vrouwenvoetbal kunt u vragen waarom de KNVB dit ondergebracht heeft bij amateurvoetbal terwijl juist het betaald voetbal onder vrouwen een sterke vlucht heeft genomen. Ook kunt u vragen wat de KNVB doet om de positie van mannen en vrouwen in het voetbal gelijk te trekken.

Mocht hij nog in willen gaan op de Covid-maatregelen, dan kunt u er op wijzen dat sport en bewegen ook voor u belangrijk is en dat het tijdens de pandemie ook altijd mogelijk is geweest om op een of andere manier te sporten en bewegen. Afhankelijk van de epidemiologische ontwikkelingen, is de manier waarop mensen konden sporten wel beperkt, bijvoorbeeld met betrekking tot het aantal personen, het spelen van (competitie)wedstrijden, het gebruik van voorzieningen (kleedkamers, douches en de kantine). Dat was vooral bedoeld om het aantal contactmomenten en reisbewegingen van sporters te beperken.

2. Maatschappelijke waarde van betaald voetbal

In november 2021 heeft PwC een rapport gepubliceerd over de waarde die betaald voetbal kan hebben voor de maatschappij. Het gaat dan om de invloed op maatschappelijke thema's zoals onderwijs, diversiteit, economie, welzijn en verbinding. PwC concludeert dat betaald voetbal een substantieel onderdeel is van de maatschappij en dat BVO's in de positie zijn om daar een positieve bijdrage aan te leveren.

Uit het onderzoek blijkt dat ongeveer de helft van de Nederlandse bevolking in meer of mindere mate geïnteresseerd in en betrokken is bij betaald voetbal. Een voetballiefhebber besteedt gemiddeld een kwart van zijn of haar vrije tijd aan betaald voetbal. Ook draagt betaald voetbal volgens de onderzoekers 2,03 miljard euro bij aan de Nederlandse economie (bruto binnenlands product).

BVO's hebben steeds vaker een stichting die zich inzet voor maatschappelijke projecten, gericht op kwetsbaren in de maatschappij. Deze organisaties zijn (financieel) gescheiden van de voetbalorganisatie, maar werken verder veel samen met elkaar.

Voetbal kan naast de positieve effecten ook een negatieve bijdrage leveren aan de maatschappij. Het onderzoek stipt aan dat betaald voetbal achterloopt op het gebied van genderdiversiteit in raden van bestuur en commissarissen en etnische diversiteit onder de toeschouwers. De maatschappelijke takken van voetbalorganisaties bereiken wel vaak een diverse doelgroep. Ook houdt het onderzoek rekening met het aantal incidenten per jaar gerelateerd aan wedstrijden van de 34 BVO's. Zo heeft ruim de helft van de gemeenten (54%) tussen 2015-2019 last gehad van ernstige of herhaaldelijke overlast van voetbalvandalisme, vooral gemeenten met meer dan 100.000 inwoners.

Uw mogelijke inbreng

U kunt de KNVB vragen de bevindingen nader toe te lichten en wat de KNVB en de clubs daar concreet mee gaan doen. Ook zou u kunnen bespreken hoe deze positieve aspecten beter kunnen worden belicht, aangezien er aan het imago van het betaald voetbal toch ook vaak negatieve aspecten kleven (hoge salarissen voor spelers, de macht van commercie en media, supportersgeweld, homofobie).

Directie Sport

Kenmerk
3318855-1024425-S

3. Actieplan tegen discriminatie en racisme

Op 8 februari 2020 heeft uw voorganger Bruno Bruins samen met de ministers van Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid en met de KNVB het actieplan Ovivi (Ons Voetbal is van Iedereen. Samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel) gelanceerd. Dit vond plaats bij voetbalclub Zeeburgia.

Het plan bestaat uit een twintigtal maatregelen gericht op de aanpak van racisme en discriminatie in het voetbal waarbij wordt ingezet op: (1) voorkomen (2) signaleren en (3) sanctioneren van racisme en discriminatie in het voetbal. De samenwerking tussen alle betrokken partijen is een doorsnijdende lijn.

Alle partijen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal maatregelen. De meeste liggen op het terrein van de KNVB. Naast dat VWS de KNVB subsidieert voor de uitvoering van Ovivi is VWS verantwoordelijk voor:

- De uitbreiding van de subsidieregeling sportaccommodaties (Bosa) waarmee amateurclubs een deel van hun investering (max 30%) terug kunnen krijgen van aangebrachte veiligheidsbevorderende maatregelen op hun complex die het gevoel van veiligheid vergroten. Dit is gerealiseerd.
- De app 'Discriminatiemelder' is gelanceerd. Daarmee kan iedereen – ook anoniem – melding doen van alle vormen van discriminatie in zowel betaald als amateurvoetbal. Meldingen in het amateurvoetbal worden opgepakt door de ADV's (Anti Discriminatie Voorzieningen) en waar mogelijk de KNVB. Meldingen in het betaald voetbal gaan direct naar de veiligheidscoördinator in het betreffende stadion.
- Het beschikbaar stellen van slimme technologie in stadions om discriminatie en racisme te signaleren en te sanctioneren. Sportinnovator heeft hiervoor een subsidieoproep uitgeschreven. 3 Consortia zijn nu aan de slag om een slimme techniek (door) te ontwikkelen. Nog in 2022 zullen de opbrengsten getest gaan worden in stadions

Uit de voortgangsrapportages over 2020 en 2021 (waarvan de laatste recent door u naar de Kamer is gestuurd) blijkt dat er – ondanks de coronamaatregelen waarbij wedstrijden zonder publiek werden gespeeld, amateurcompetities werden stilgelegd of afgebroken en fysieke bijeenkomsten voor bijvoorbeeld cursussen niet waren toegestaan - voortvarend wordt doorgepakt met het uitvoeren van de maatregelen. Toch is corona de afgelopen twee jaar van grote invloed geweest op de ontwikkeling van veel onderdelen van het plan. Daarnaast blijkt ook dat de aanpak van racisme en discriminatie niet vanzelf gaat.

Uw mogelijke inbreng

U kunt aangeven dat u de aanpak van racisme en discriminatie erg belangrijk vindt, evenals het streven naar een positieve sportcultuur op iedere sportvereniging.

Ook kunt u aangeven dat de samenwerking met en tussen de partijen binnen Ovivi goed verloopt. Zo is er een projectgroep en een stuurgroep, beiden onder leiding van VWS en een programmamanager vanuit de KNVB die elkaar goed weten te vinden. U kunt uitspreken dat u er vanuit gaat dat deze goede samenwerking ook in de komende tijd wordt voortgezet.

Er zijn een viertal onderwerpen die u kunt bespreken. Maar wij adviseren u, indien u daar prijs opstelt, een nieuwe afspraak te maken om hierover door te praten.

1) Urgentie van het thema

Doordat het voetbal grotendeels heeft stilgelegen en er veelal zonder publiek is gespeeld lijkt het soms of de urgentie van de aanpak niet wordt gevoeld. Of clubbestuurders geven aan dat racisme en discriminatie bij hen niet speelt of ze zijn druk met alle andere zaken rondom voetbal om de boel weer op de rit te krijgen. Dit speelt met name bij de Betaald Voetbal Organisaties. U kunt vragen of de KNVB dit ook zo ervaart en hoe de KNVB ervoor gaat zorgen dat dit thema hoog op de agenda blijft staan bij de BVO's. Ook de project- en stuurgroep denken na over hoe dit thema hoog op de agenda te houden.

2) Subsidie-oproep/challenge slimme technologie/camera's in de stadions.

Zoals hierboven gemeld, wordt er gewerkt aan de (door)ontwikkeling van slimme camera's voor de aanpak van racisme en discriminatie in voetbalstadions. Dit om vast te leggen wie zich schuldig maakt aan discriminatie en om tot vervolging te kunnen overgaan. Dit traject zal eind 2022 worden afgerond. De kans is groot dat de KNVB u zal vragen wie straks de kosten van de uitrol van de camera's op zich neemt. Voor u is goed om te weten dat nog niet bekend is wat een en ander gaat kosten en dat bovendien bij de totstandkoming van het plan is afgesproken dat: "de Rijksoverheid en de KNVB de clubs zullen steunen om de technologie in hun stadions toe te passen". U kunt derhalve aangeven daar samen naar te kijken zodra er meer bekend is over de ontwikkelde techniek en de daarmee gepaard gaande kosten.

3) Afspraak 3 ministers en de directie van de KNVB

Bij de totstandkoming van het plan is de intentie uitgesproken om regelmatig met de 3 verantwoordelijke bewindspersonen (MLZS, MJenV, MSZW) en de directie van de KNVB om tafel te gaan zitten om de ontwikkelingen rondom Ovivi door te nemen. Dit is behoudens bij het opstellen en bij de aftrap van het plan om verschillende redenen (Corona, agenda-technisch, demissionair kabinet, wisseling van bewindspersonen VWS) niet gelukt. De KNVB is hier op z'n zachtst gezegd niet blij mee. Nu er een nieuw kabinet is, lijkt het een geschikt moment om een dergelijke afspraak te plannen. U kunt aangeven hier voor open te staan en uit te kijken naar het moment om verder door te praten over Ovivi. Dit zal ambtelijk verder worden opgepakt en uiteraard wordt u hierover geïnformeerd. Gemikt wordt op een moment in mei of juni dit jaar.

Directie Sport

Kenmerk

3318855-1024425-S

4) *Vervolg Ovivi*

Het huidige plan loopt tot eind 2022. Zoals eerder gezegd is er een hoop gebeurd maar gaat de aanpak van racisme en discriminatie niet vanzelf. Dit vergt echt een cultuuromslag en daarmee een lange adem. Daarom wordt op ambtelijk niveau nu al nagedacht over een vervolg op Ovivi (Ovivi 2). U kunt aangeven graag mee te denken en open te staan voor een vervolg. Mits er uiteraard goede plannen onder liggen en ook uw collega bewindspersonen hier voor open staan.

Directie Sport

Kenmerk
3318855-1024425-S

4. Bid WK vrouwen 2027

Al in 2018 heeft de Tweede Kamer met een motie de Minister verzocht om de KNVB waar mogelijk en nodig te ondersteunen bij het voorbereiden van een bid voor het WK voetbal voor vrouwen in 2027. Uw voorganger Bruno Bruins heeft toen aangegeven de motie uit te voeren maar dat het indienen van een bid altijd die verantwoordelijkheid blijft van de sportbond. Het is wel zeker dat een dergelijk groot evenement niet zonder aanzienlijke (financiële) ondersteuning van de rijksoverheid kan. We informeren de Tweede Kamer dan ook regelmatig over de voortgang, als daar aanleiding voor is. De KNVB heeft inmiddels concrete plannen om samen met de voetbalbonden van Duitsland en België en bid in te dienen. Hoewel de FIFA de voorwaarden en bid-procedure nog niet heeft gepubliceerd, hebben de bonden al een operationeel projectteam samengesteld om het bid voor te bereiden. Het is daarbij ook belangrijk om de betrokken overheden in een vroeg stadium te betrekken. Hiervoor zijn inmiddels de eerste contacten gelegd.

Uw mogelijke inbreng

U kunt uw waardering uitspreken voor de stappen die de KNVB heeft gezet en uw steun en medewerking uitspreken om er alles, wat in uw mogelijkheden ligt, aan te doen om de KNVB te ondersteunen. Daarvoor zou u, op een later tijdstip, ook contact kunnen leggen met uw Belgische en Duitse collega's.

5. WK Qatar 2022

Het WK voetbal wordt dit jaar in Qatar georganiseerd. Het is een mooi sportevenement waar miljoenen supporters over de hele wereld van genieten. De berichten over het WK voetbal in Qatar, betreffende de mensenrechtenschendingen en misstanden zijn erg tragisch en zeer zorgwekkend. Het werpt een schaduw over een sportevenement dat juist positiviteit hoort te brengen.

Het Nederlandse beleid is niet gericht op isolatie maar richt zich op het verbeteren van de rechten en situatie van arbeidsmigranten in Qatar. Door onze zorgen aan te kaarten en bewustwording te creëren realiseren we meer verandering en duurzame verbetering voor de arbeidsmigranten, dan dat isolatie bewerkstelligt.

In februari 2021 is er een motie aangenomen van mevrouw Karabulut, waarin de Kamer verzoekt dat er geen afvaardiging van de regering naar het WK in Qatar wordt gestuurd. De uitvoering van de motie is nog in beraad. BZ is voor de uitvoering van de motie aan de lat en geeft aan dat het verstandig is om de motie nog in beraad te houden doordat het dialoog met Qatar een positief effect heeft op de arbeidshervormingen. Ook zou Nederland nog alleen staan in een boycot en is de relatie met Qatar nodig in verband met de situatie in

Afghanistan. In de tussentijd blijft BZ in gesprek met Qatar, de ILO en mensenrechtenorganisaties.

Directie Sport

Kenmerk

3318855-1024425-S

Sinds 2018 werkt de Nederlandse ambassade in Doha samen met de KNVB. Deze samenwerking is gericht op toegang tot sport maar ook op de arbeidsrechten van migranten. Zo organiseerde de KNVB begin 2021 een online symposium met sprekers van onder meer Amnesty International, ILO, FIFA en de mensenrechtenambassadeur. Vervolgens heeft het elftal zich vorig jaar op het veld uitgesproken met het statement Football Supports Change.

De KNVB is actief deelnemer van de UEFA-werkgroep, die zich in samenwerking met de FIFA richt op de rechten van de arbeidsmigranten in Qatar.

Uw mogelijke inbreng

U kunt uw waardering en steun uitspreken betreft de internationale strategie, doelen en acties van de KNVB in aanloop naar het WK 2022. U kunt aangeven dat u in contact blijft met BZ en de KNVB over de situatie en dat u het belangrijk vindt om op de hoogte te blijven.

6. Covid en voetbal

De coronamaatregelen hebben de afgelopen twee jaar veel gevolgen gehad voor het (betaald) voetbal, zowel wat betreft het trainen, spelen van wedstrijden, de competities als het toelaten van publiek. Dit heeft veel incasseringsvermogen en flexibiliteit van de betrokken partijen gevraagd.

De diverse maatregelen hebben grote impact gehad op de sociale beleving van sport. Het verenigingsleven heeft veel stil gelegen doordat publiek lange periodes niet welkom was en de sporthoreca gesloten moest blijven. Via diverse steunmaatregelen is de sportsector voor de financiële schade gecompenseerd. Amateurveetbalclubs en professionele clubs hebben ruim gebruik gemaakt van de verschillende steunpakketten.

Publiek bij betaald voetbal

Hoewel er vrij snel na het begin van de crisis een uitzondering is gemaakt voor het spelen van betaald voetbal, is publiek lange tijd niet of beperkt welkom geweest in de stadions.

De KNVB heeft zich altijd constructief opgesteld om de regels concreet toe te passen in de praktijk, maar ook zichzelf ook proactief geweest om tot veilige, werkbare oplossingen te komen.

- De KNVB heeft, samen met de Eredivisie CV en de Keuken Kampioen Divisie, in juni 2020 het deltaplan 'De toekomst van het Nederlands voetbal: voetbal in tijden van Corona' opgesteld. Daarin staat ook een stappenplan welke maatregelen clubs moeten nemen voor hun spelers en staf en hoe geleidelijk publiek kan worden toegelaten. Dit is nader uitgewerkt in protocollen. De KNVB heeft clubs regelmatig aangesproken op de naleven van deze afspraken.
- Ook is de KNVB betrokken geweest bij fieldlabevenementen om te kijken wat qua publiek veilig en verantwoord wel mogelijk is. Daarin zijn contactmomenten en gedrag van bezoekers onderzocht bij

verschillende typen evenementen zoals voetbalwedstrijden.

Directie Sport

Kenmerk
3318855-1024425-S

- Het kabinet heeft regelmatig contact met de KNVB gehad in verband met de beeldvorming van supporters in stadions in de media. Zo werd afgesproken dat supporters alleen mochten zitten en de capaciteit van het volledige stadion moest benut worden in verband met de spreiding (ook al was maar 1/3e van de toeschouwers toegestaan).
- Verder is de KNVB aangesloten bij het wekelijks overleg met de directie sport en uw voorgaande bewindspersonen hebben regelmatig op bestuurlijk niveau met de KNVB gesproken.

U heeft op vrijdag 11 februari een bestuurlijk overleg (gehad) met de evenementensector, waarbij is gesproken over het perspectief voor de sector. De betaald voetbalorganisaties zijn hier ook bij vertegenwoordigd.

Uw mogelijke inbreng

U kunt aangeven dat u begrijpt dat het de corona-maatregelen veel voor het voetbal heeft betekend en dat er veel van de KNVB en BVO's is gevraagd. U heeft oog voor de belangen van de sector maar de aanpak van de coronacrisis maakt lastige keuzes noodzakelijk. U vindt het belangrijk om in gesprek te blijven en samen naar oplossingen te zoeken.

- De KNVB geeft aan dat zij (afhankelijk van het bestuurlijk overleg 11 februari en het weegmoment op 15 februari) bereid zijn te spreken over wat er voor nodig is om publiek volledig toe te laten. Hierbij kan gedacht worden aan CTB of mondkapjes, maar bijvoorbeeld ook 1G beleid.
- KNVB geeft aan dat stadionbezoek veilig is, ondersteund door de uitkomsten van de fieldlabs. U kunt hierop reageren dat de resultaten nog steeds heel waardevol zijn. Tegelijkertijd moeten de resultaten in het licht worden gezien van de huidige situatie. Zo hebben we nu te maken met de omikronvariant en een heel hoog aantal besmettingen. Dat leidt tot een groter risico en hoewel het wellicht zoveel invloed heeft op de zorg, kan het wel leiden tot een grote maatschappelijke ontwrichting in verband met het hoge aantal mensen in isolatie.
- KNVB geeft aan dat 1/3e bezetting niet rendabel is en in aanmerking willen komen voor steunmaatregelen, zolang stadions niet volledig gevuld mogen worden. U kunt aangeven dat in de huidige steunmaatregelen ruimte is voor compensatie van 13 november tot 4 december 2021. Tijdens en na die periode kunnen clubs aanspraak doen op de NOW en TVL en het kabinet vindt meer steun niet passend.
- De KNVB verwijst vaak naar het buitenland als het gaat over bijvoorbeeld het toelaten van publiek. U kunt hierbij aangeven dat het heel ingewikkeld is maatregelen tussen andere landen te vergelijken. Elk land maakt haar eigen afwegingen in maatregelen op basis van bijvoorbeeld de epidemiologische situatie, de druk op de zorg en de vaccinatie- en boostergraad.

TKN Huidige maatregelen

Op 23 november 2021 is besloten dat publiek bij zowel professionele als amateursport opnieuw niet is toegestaan. Hiervoor zijn meteen steunmaatregelen in het leven geroepen, waardoor de clubs de seizoenkaarthouders konden terugbetalen.

Directie Sport

Kenmerk
3318855-1024425-S

Op 25 januari 2022 is bekend gemaakt dat publiek onder bepaalde voorwaarden weer is toegestaan.

Tussen 05.00 uur en 22.00 uur mag er publiek aanwezig zijn bij amateursport (wedstrijden en trainingen), professionele sportwedstrijden en topcompetities. Het publiek houdt zich aan de volgende regels:

- Zij laten een coronatoegangsbewijs zien bij binnenkomst
 - o Bij amateursport: alleen binnen en alleen voor mensen van 18 jaar en ouder.
 - o Bij professionele sportwedstrijden: binnen en buiten verplicht voor iedereen van 13 jaar en ouder.
- Het publiek heeft een vaste plek op 1,5 meter afstand van elkaar. Blijf zoveel mogelijk op dezelfde plek staan als er geen vaste zitplek is bij de amateursport.
- Mondkapje verplicht bij verplaatsing binnen.

Als het publiek een vaste zitplaats heeft, mag een locatie zoveel plaatsen benutten als kan met de 1,5-meter-regel. En binnen maximaal 1.250 bezoekers hebben.

5.1.2e